

AZİZE EFFİMİA

ÖN SÖZ

Azize ve büyük din şehidi Effimia'nın tüm hayatı, sahte putperest tanrılarına yapılan tapınma hatasına ve putlara karşı mücadele ederek geçmiştir. Hıristiyanlık dini için şehit olup, çeşitli işkencelere tâbi tutulduktan sonra, ki bu işkencelerden her zaman galip geliyordu; sonunda mübarek ruhunu, küçük yaşlarından beri sevdiği İsa Mesih'in ellerine teslim etti.

Azize Effimia, ölümüne kadar, parlak bir azizlik ve sebat örneğidir. Bu sebatıyla ebedî bahtiyarlığın "hayat tacını" kazanmış oldu.

Mucizeleri ve kerametleri çoktur. Bu da, hem şehit oluşundan önce, hem de şehit oluşundan sonra, Allah'ın kendisine yakınlığının bir örneğidir.

Bunlardan bir tanesi ki, kilisemiz onu özellikle 11 Temmuzda kutluyor ve bu, apolitikyo ilâhî yazarının da yazdığına göre, gerçekten "sapık mezhep mensuplarını utandırdı". Bu, 451 yılında, Kadıköy'de yapılan IV. Evrensel Sinod esnasında, Ortodoksların aldıkları kararların doğruluğunu apaçık göstermiştir.

Sevgili okuyucu, bu kitapçıkta bu mucizesi ve gerçekten büyük başarılarla dolu olan tüm hayatını okuyacaktır. Bizim temennimiz, parlak hayatı bir deniz feneri ve bir kılavuz gibi, bugünkü çağdaş putperestlik toplumunda gençlerimizi doğru yola sevk etmesidir.

AZİZENİN HAYATI

1. Hükümdarın önünde

Azize Effimia, Dioklitianos'un (284-305) hükümdarlığı zamanında yaşamıştır ve kendisi de Kadıköy'dendi. Babasının adı Filofron olup zengin bir senatördü. Annesinin adı ise Theodorisyani idi. O, dindar ve insan sever bir hanımdı.

O zamanlarda Dioklitianos, büyük bir, Hıristiyan yok etme hareketini başlatmıştı. O vakitlerde, Anadolu'da hükümdar Priskos'tu. Bunun hükümdar ortağı da Filozof Apellianos'tu. Apellianos ise savaş tanrısı Mars'ın (tanrı adı) din adamlığını yapıyordu. Tanrılarının yortusu günü geldiği zaman, Kadıköy bölgesinin her tarafına mektuplarla vaizler yolladılar. Herkesin kutlamalara katılması isteniyordu. Tanrının tapınağı bulunduğu Kadıköy'e gitmeyen kişi ise ölüm cezasıyla cezalandırılacaktı.

O zaman Hıristiyan olanlar da evlerine kapanıyor veya ıssız bir yere giderlerdi. Bunu da, putperest yortusundan kurtulmak için yapıyorlardı. Bir Hıristiyan grubun başkanı ise Effimia idi. Filozof Apellianos, Hıristiyanların katılmadığını gördü. Hıristiyanlardan mümkün olduğunca tutuklanmaları için

hükümdara ricada bulundu. Amma meşhur Effimia'yı ille de tutuklamasını istedi. Effimia'nın arkadaşları kırk dokuz kişiden ibaretti. Bu grup içerisindeki genç kız, gençliğinden ve de soylu oluşundan dolayı içlerinde farklı bir kişiliğe sahipti.

Bu grup, hükümdar önüne sevk edildi ve hükümdar da onlara karşı hoşgörülü birileriymiş gibi onlara dedi:

- Ben sizin çok basiretinizi görüyorum. Ümidim odur ki, büyük tanrı Mars'a kurbanlar keseceksiniz. Ve, şan şeref yerine acı ve ağırlı ölümü tercih etmeyeceksiniz.

Azizler bu sözlere karşı cesaret ve yiğitlikle cevap verdiler.

- Hükümdarım, sözlerinizi boşa harcamayınız. Bizim için, akıllı insanlar olmamızdan dolayı, gerçek Allah'ı bırakıp akılsız tanrılara tapınmayı büyük utanç diye kabul ediyoruz. İşkencelerle bizi korkutmaya gelince, biliniz ki, bunlar az olup tam işkence olurlar mı korkusu var bizde. Bize işkence yapmayı bir dene, ki o zaman Allah'ımızın gücünü göreceksin.

2. Korkutma ve işkenceler

Verilen cevap, hükümdarın beklemediği cinstendi. Kızgın bir hâlde olup, yirmi gün sürekli olarak her gün dövülmeleri için emir verdi. Yirminci günü onları yine önüne getirtti ve kendilerine dedi:

- Şimdi, büyük acının ön sözünü gördünüz, artık tamam deyin ve kurbanlar kesiniz.

- Boşuna yorulmayınız, diye cevap verdi o kahraman insanlar. Seni dinlememiz ve putlara kurban kememiz imkânsızdır.

Hükümdar yine onları, bayılıp yarı ölmüş hâle gelene kadar döverek karşıladı. Apellianos'un tavsiyesiyle hepsini hapse kapattı. Bunu da, onları Dioklitianos'a yollamak için yaptı. Sadece Effimia'yı yollamadı. Onu yanına çağırtdı ve ona tatlı sözler söyleyerek Effimia'yı aldatmak istedi. Effimia ona diyordu ki:

- İsa Mesih'in gücü yenilmezdir. Beni kadın olarak gördüğün için, bana galip geleceğini de sanma sakın.

O vakit o tiran, hızla döndürülecek olan tekerleklerle onu tutmaları yönünde emirler verdi. Şehit Effimia'nın azaları korkunç şekilde acıtılıyor ve çok acı çekiyordu. Ancak akıllı İsa Mesih'ten ayrılmıyordu. Gözlerini gökyüzüne doğru kaldırıyor ve diyordu: "Ey İsa Mesih'im! Sana inananları sen kurtarıyorsun. Bana yardım et. Senin gerçek Tanrı olduğunu göster".

Allah onun duasına cevap verdi. Onu tekerlekten hemen çözdü ve onun yaralarını tedavi etti. Ancak, tanrılarında bile daha kör olan Priskos, gerçeği görmüyor ve Effimia'yı diri diri yakmakla tehdit ediyordu.

Effimia, tehditlerden korkmadan kendisine cevap verdi:

- Tiran, ben bu geçici korkudan korkmuyorum. Ebedî olan ateşten korkuyor ve titriyorum. O ateş ki, İsa Mesih'i inkâr edenleri yakacaktır.

3. Ateş fırınında

Tiran emir verdi ve bir fırının ateşini kızdırdılar. Tam onu içine atacaklardı ki, başhizmetçileri Sosthenis ve Viktor gelip kendisine dediler:

- Biz, gördüğünüz gibi, bize verilecek olan her emri yerine getirmeye hazırız. Ancak, bakirenin bedenine dokunamayız. Çünkü, onun yanında duran korkunç yüzlü erkekler görüyoruz ve onlar bizi korkutuyorlar.

Priskos, bu sözlere cevap olarak bir emirle, "Hıristiyan oldukları için onları hapse atınız" cevabını verdi. Bunlar oluyordu ve Azize de dua ediyordu: "Allah'ım ki her şeyi Sen görüyorsun. Sen ki Babil'de üç çocuğu kurtaransın. Senin şanın için mücadele veren kulunun yardımına da koş".

Sonunda, tiran, Allah korkusundan yoksun ve de acımasız olan iki kötü hizmetçisini, Kesaros ile Varios'u, Effimia'yı ateşe atmaları için gönderdi.

Azizeye, fırının içinde hiçbir şey olmadı. Ateş dışarı fırladı ve imansızları darmadağın etti. Effimia ise, elbiselerine bile her hangi bir zarar gelmeden o ateşin içinden çıktı. Yine hapsedildi. İki hizmetçisi, Sosthenis ile Viktor, putlara kurban kesmeleri için onlara emir verdiler. O vakit onlar da, kahramanca bir cevap verdiler:

- Ast konsül, senin de hâlâ olduğun gibi, biz daha önceleri büyük bir hatanın esiriydik. Ancak şimdi, bu bakirenin aracılığıyla gerçeği tanıma şansına nail olduk. Sen de bil ki, cansız tanrılara kurban kesmeyeceğiz.

Bu sözlerinden sonra, canavarlara teslim edildiler. Ancak canavarlar, onların bedenlerine saygı gösterdiler ve vücutlarını parçalamadılar. Sadece kanı içtiler. Onların naaşlarını ilâhîler ve dualarla defnettiler.

4. Canavarlarla dolu olan havuzda

Ertesi günü Azize Effimia'yı yine hükümdarın huzuruna getirdiler. O da ona şöyle deyerek korkutmaya başladı:

- Kendine ne zamana kadar eziyet edeceksin? Ne zamana kadar tanrıları üzüp kralı da kızdıracaksın? İyisi mi sen kurban et tanrılara.

- Kralım, cansız akılsız taşlara inanmamaktan daha uygun bir şey var mıdır?

Priskos, kızgınlığından delirmiş bir durumda, stadyumun ortasına büyük bir havuzun yapılması için emir verdi ve böyle bir havuz yapıldı. O havuzu su ile doldurduktan sonra ve denizin bütün et yiyen canavarlarını içine attıktan sonra, içine Azize Effimia'yı da attı.

O, gözlerindeki gözyaşlarıyla dua ederek şöyle diyordu: "İsa Mesih'im, benim ışığım, benim güçsüzlüğüme bana yardımcı ol. Sen ki o canavarın karnını Yunus peygamber için güzel bir oda yaptın. Şimdi beni kurtar ki sana tapanlar sana şükretsinler. Seni inkâr edenler de utançlarından yerin dibine girsinler". Azize, haç çıkararak suyun içine girdi. Canavarlar ona doğru hücum ettiler. Ancak, Azize Effimia'nın bedenine yaklaştıkları zaman, yemeği unuttular. Azize Effimia'yı üzerlerinde tuttular. Sanki suda kendisine bir kötülük olur korkusuyla.

Priskos, bu manzara karşısında hayrete düştü ve diyordu ki:

- Nasıl olur da bir kadın tarafından ateş, yaralar ve canavarlar mağlûp oldular? Apellianos, fanatizminden kör olmuş bir durumda kendisine cevap verdi:

- Bunların tümünü sihirle yapıyor.

- Ama, neden, Tanrılar kötü fiillere kızdıkları hâlde ona ceza vermiyorlar?

5. Çivilerle dolu olan çukurda

Sonra da, içi çivi dolu ve üzeri de biraz toprakla örtülmüş bir çukur hazırladılar. Ancak Azize Effimia, hiçbir zarar görmeden oradan geçti. Bazı başka kişiler geçmek istediler ise de, o keskin organların üstüne düştüler ve öldüler.

Bu arada Azize Effimia'yı Allah kurtardığı için kendisine şükreliyordu. Şüküründe diyordu ki:

“Senin arzu ve isteklerin için kim konuşacak, onları dinledikten sonra, senin teşvik ettiklerini kim yerine getirecek, Allah'ım?”

Beni yaralanmaktan, ateşten, canavarlardan, sudan, çukurdan ve kamçılanmaktan korudun. İnsan tabiatı düşmanının ellerinden de şimdi benim ruhumu kurtar.

6. Azizenin sonu

Şimdi de Priskos, Azize Effimia'yı mahvetmek için başka bir yol düşündü. Azize Effimia'yı davet etti ve onu mahvetmek için başka bir yol düşündü. Nazik bir şekilde Azize Effimia'yı davet etti ve ona dedi:

- Sen bir kadın olarak aldandın. Biz sana karşı bu kadar öfkeyle gitmemeliydik. Sen bizi affet ve Mars'a kurban kes. Eğer sen Mars'a kurban kesersen bahtiyar olarak yaşayacaksın. Çünkü sen hem güzelsin, hem de asil bir aileden geliyorsun.

- Kralım, gevezeliği bırak. İsa Mesih'in bana bu kadar yaptıklarından sonra ben şeytanlara kurban mı keseceğim? Zavallı insan, bırak ikiyüzlülüğü ve senin danışmanın olan şeytanın dediklerini yap.

Devamında, daha başka işkencelere tâbi tutuldu. Fakat, bedenine hiçbir şey olmuyordu. Canavarlarla karşı karşıya gelmek için yine Azize Effimia'yı stadyuma getirdiler. Azize Effimia, İsa Mesih'ine hâlâ gidemediği için üzüntüde olup şunları söyleyerek dua ediyordu:

“İsa Mesih'im, yenilmez gücünü bana gösterdin. Beni, yaralanmlarda ve işkencelerde güçlü kıldın. Benden önce şehit olmuş olanların kanlarını ve şehitliklerini kabul ettiğin gibi, benim şehit olmamı da kabul et ve benim ruhumu teslim al”.

Böyle şeyleri duasıyla isterken, dört aslanla üç ayıyı ona karşı bıraktılar. Bu canavarlar Azize Effimia'ya yaklaştıkları zaman onun ayaklarını yalamaya başladılar.

Aylardan bir tanesi Azize Effimia'yı, hiç yaralamadan ısırıldı. Ancak, ayının bu yaptığı, Azize Effimia'nın gökyüzüne gitmesine sebep oldu.

O vakit, en yaygın görüşe göre, 303 yılının 16 Eylül günüydü. Tam canı çıktığında, gökyüzünden şöyle bir ses işitildi:

“İsa Mesih’e doğru gel. Çektiğin işkencelere karşılık olarak ve verdiği bu güzel mücadelenin mükâfatlarını almaya gel”.

Bu sesle birlikte, orada büyük bir deprem oldu ve o insanların panik yaşamalarına sebep oldu.

Azize Effimia’nın ebeveyni uygun bir fırsatı bulduğu vakit onun o mübarek cesedini aldılar ve Kadıköy yakınlarında onu defnettiler. Ağlamayıp seviniyorlardı. Çünkü onlar, böyle bir kızın ebeveyni olmakla gurur duyuyorlardı.

Onun o mübarek naaşı, birçok tedavi ve kerametlere sebep olmuştur.

7. Kerametlerinden bir tanesi

Küçük Theodosios zamanında, 410 yılında, Eftihios isminde bir papaz ayrı bir mezhep kurdu. İddiasına göre, İsa Mesih’in sadece bir tabiatı var ve tanrılığın bir fiiline sahipti. O papazın papazlığı, İstanbul Patriği Aziz Flavianos tarafından ıskat edildi. Ancak Eftihios, ta Theodosios ölene kadar kilisenin sularını bulandırmaktan geri kalmadı.

Pulheria’nın kocası Markianos idareyi ele aldıktan sonra, konunun incelenmesi için, 451 yılında Kadıköy’de bir Evrensel Sinod oluşturulmasını emretti. Altı yüz otuz piskopos toplandı ve Mübarek Dördüncü Evrensel Sinod’u oluşturdular. Bu konu tüm yönleriyle tartışıldıktan sonra kınandı ve Eftihios’u lânetlediler. Bu yeni sapık mezhep mensupları, Dördüncü Evrensel Sinod’un kararlarıyla kandırılmadıkları için, kilise papazları şunu yaptılar:

Hem Ortodokslar, hem de sapık mezhep mensupları Monofizistler, konu hakkında kararlarını iki ayrı kitaba yazdılar. Sonra da Azize Effimia’nın mübarek naaşının bulunduğu sandukasını açtılar ve bu iki kitabı Azize Effimia’nın göğsüne koydular. Belli bir zaman sonra yine sandukayı açtılar. Evrensel Sinod’un kararlarını da içeren, Ortodoksların yazmış oldukları kitabı, Azize Effimia kucağında o kitabı tuttuğunu gördüler.

Bu mucizeyle Ortodokslar imanlarında desteklendiler ve Allah’a şükrettiler, sapık mezhep mensupları ise mağlûp oldular.

Azize Effimia’nın mübarek naaşı, İstanbul’un fethinden önce Kadıköy’den İstanbul’a nakledildi. O zamanın patriği Patrik Konstantinos, Azize Effimia’nın anısına bir kilise yaptırdı. İstanbul’un fethinden sonra da, tüm diğer naaşlarla beraber, Patrikhane’nin de götürülmüş olduğu Agion Apostolon kilisesine mübarek naaşı nakledildi. Ondan sonra da, Azize Effimia’nın kilisesine Patrikhane nakledildikten sonra, Azize Effimia’nın mübarek naaşı da oraya nakledildi. Üçüncü defasında Patrikhane, bugün bulunduğu, Fener’deki Agiu Georgiu kilisesine nakledildi. Bu kilisenin sağ tarafında, Azize Effimia adına, İstanbul Patriği Grigorios zamanında bir küçük kilise inşa edildi.

Kilisemiz, Azize Effimia’nın anısını 16 Eylül gününde kutlanmaktadır. Kadıköy’de meydana gelen bu mucizenin anısı ise 11 Temmuz gününde kutlanmaktadır.